

มองไทยผ่านใบชา: พลวัตทางอำนาจ ชนชั้น และมายาคติ

ณัชชา อาจารย์ยุตต์¹

บทคัดย่อ

บทความเรื่องนี้ต้องการนำเสนอองค์ความรู้ทางการสื่อสาร ผ่านการกำหนดความหมายและการบริโภochaจีนและชาอังกฤษในสังคมไทยแต่ละยุค รวมทั้งอธิบายให้เห็นลักษณะการทำงานของอำนาจที่อยู่เบื้องหลังการกำหนดความหมายและระสนิยมการบริโภochaจีนและชาอังกฤษของผู้บริโภคในสังคมไทย

ผลการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความหมายระดับมายาคติของชาจีนและชาอังกฤษที่ปรากฏในสังคมไทย ถูกสร้างขึ้นจากโครงสร้างอำนาจที่แตกต่างกันในแต่ละยุค ทำให้ความหมายมีการเปลี่ยนแปลง สิ้นไหล ขึ้นอยู่กับว่าใครมีอำนาจและผู้มีอำนาจต้องการผลิตความหมายให้เป็นไปในลักษณะใด โดยมีการเคลื่อนที่ทางอำนาจจากจักรวรรดินิยมจีนและชนชั้นสูงไปที่จักรวรรดินิยมอังกฤษและชนชั้นสูง หลังจากนั้นอำนาจได้เคลื่อนที่ไปที่ภาครัฐ และเกิดการไหลของอำนาจมาสู่ชนชั้นกลางในยุคปัจจุบัน

การบริโภochaจึงกลายเป็นพื้นที่ปะทะกันทางอำนาจของจักรวรรดินิยมทางวัฒนธรรมจีนและอังกฤษผ่านการสื่อสารความหมายและระบบสัญลักษณ์ นอกจากนี้ ความหมายของชาจีนและชาอังกฤษยังถูกใช้เพื่อสื่อสารถึงความแตกต่างทางชนชั้นของผู้บริโภค โดยเฉพาะชนชั้นสูงในช่วงเริ่มต้น ก่อนที่จะถูกชนชั้นกลางนำมาใช้เพื่อดำรงรักษาสถานะทางชนชั้นในยุคปัจจุบัน

¹ อาจารย์ ดร. ประจำสาขาภาษาเพื่อการสร้างสรรค์สื่อ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

Abstract

The aim of article is to present the knowledge of communication. It is presented through the meanings of Chinese and English tea as constructed in Thai society as well as power and the function of power behind tea consumption, signification and taste for the two groups of tea consumers.

The findings are the mythical level of the meanings of Chinese and English tea in Thai society was constructed from the power structure which varied in each period. As a result, the meanings changed relatively to those who was in power and in which direction these powerful people wanted to direct the meaning towards; for example, the power of the Chinese empire and Thai elites, the power of the British empire and Thai elites, the power of the state, and the power in the hands of the middle class.

Tea consumption was therefore a space where power of the Chinese and British cultural empires clashed in terms of semiology and signification. Moreover, the meanings of Chinese and English teas were used to communicate the difference of social classes. The meanings also signify difference of consumers in terms of their class, especially the elites in the past. But at the present day, the middle class use the meanings to maintain their class status.